

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษา

การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาเชิงพรรณนา โดยการวิเคราะห์สถานการณ์การดูแลทารกแรกเกิด เพื่อป้องกันภาวะอุณหภูมิกายต่ำ ตามแนวคิดของโดนาบีเดียน หาสาเหตุของปัญหาจากบุคลากรที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย พยาบาลวิชาชีพงานห้องคลอด สูติแพทย์ และกุมารแพทย์ โรงพยาบาลบ้านบึง จังหวัดชลบุรี ระหว่างเดือนตุลาคม-พฤศจิกายน 2552

ลักษณะประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือบุคลากรวิชาชีพที่ปฏิบัติงาน เกี่ยวข้องกับการดูแลทารกแรกเกิด ระยะแรก ในห้องคลอด โรงพยาบาลบ้านบึง จังหวัดชลบุรี ตามคุณสมบัติดังนี้

1. มีใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพ
2. ปฏิบัติการดูแลทารกแรกเกิดระยะแรก
3. ยินดีให้ความร่วมมือในการศึกษา

ประชากรในการศึกษาครั้งนี้ มีจำนวนทั้งหมด 10 คน เป็นพยาบาลวิชาชีพ 6 คน สูติแพทย์ 2 คน และกุมารแพทย์ 2 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา มีดังนี้

1. แบบสอบถาม ข้อมูล ส่วนบุคคล (ภาคผนวก ก) เป็น แบบสอบถามที่ผู้ศึกษาสร้างขึ้นเอง ประกอบด้วย คำถามปลายปิด และการเติมคำสั้นๆ ได้แก่ อายุ เพศ ตำแหน่ง ระยะเวลาในการปฏิบัติงานดูแลทารกแรกเกิดระยะแรก และประสบการณ์การเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับการดูแลทารกแรกเกิดระยะแรก

2. แบบสังเกต เป็นแบบสังเกตการปฏิบัติการดูแลทารกแรกเกิดระยะแรกเพื่อป้องกันภาวะอุณหภูมิกายต่ำ (ภาคผนวก ข) ผู้ศึกษาได้สร้างตามมาตรฐานการป้องกันทารกแรกเกิดจากอุณหภูมิกายต่ำ ของงานสูติกรรมโรงพยาบาลบ้านบึง จังหวัดชลบุรี (2552)

3. แนวคำถามในการสนทนากลุ่ม และการสัมภาษณ์รายบุคคล เป็น แนวคำถามถึงโครงสร้าง สัมภาษณ์เกี่ยวกับปัญหาและสาเหตุของปัญหาในการดูแลทารกแรกเกิดระยะแรกเพื่อป้องกันภาวะอุณหภูมิกายต่ำ (ภาคผนวก ค) ซึ่งผู้ศึกษาสร้างขึ้นเองตามแนวคิดของไดนาบีเดียน และจากการทบทวนวรรณกรรม ประกอบด้วย 3 ด้าน คือ โครงสร้าง กระบวนการ และผลลัพธ์

4. เครื่องบันทึกเสียง ใช้บันทึกเสียงในขณะสนทนากลุ่มและสัมภาษณ์รายบุคคล

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

แนวคำถามในการสนทนากลุ่มและแบบสัมภาษณ์รายบุคคลถึงโครงสร้าง ที่ผู้ศึกษาเป็นผู้สร้างขึ้นเองตามแนวคิดของไดนาบีเดียน และจากการทบทวนวรรณกรรม ได้รับการตรวจสอบโดยผู้ทรงคุณวุฒิที่เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการรวบรวมและเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ และผู้เชี่ยวชาญด้านการดูแลทารกแรกเกิดระยะแรกเพื่อป้องกันภาวะอุณหภูมิกายต่ำ จำนวน ท่าน (ภาคผนวก ง) ผู้ศึกษาได้นำข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญมาปรับปรุงแนวคำถามร่วมกับอาจารย์ที่ปรึกษาแล้วทดลองก่อนนำไปใช้

การพิทักษ์สิทธิประชากร

การศึกษานี้ผู้ศึกษาได้พิทักษ์สิทธิของประชากร โดยทำเอกสารขอรับการพิจารณาเพื่อรับรองเชิงจริยธรรม เสนอคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัย คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ (ภาคผนวก จ) เมื่อผ่านการอนุมัติแล้ว ผู้ศึกษาทำเอกสารชี้แจงให้ประชากรทราบถึงวัตถุประสงค์ของการศึกษาและการเก็บรวบรวมข้อมูล (ภาคผนวก ฉ) รวมทั้งได้ขอความร่วมมือโดยอธิบายให้ประชากรเข้าใจถึงสิทธิในการตอบรับหรือปฏิเสธในการเข้าร่วมศึกษานี้ ซึ่งการตอบรับหรือปฏิเสธจะไม่มีผลกระทบใดและสามารถออกจากการศึกษานี้ได้โดยไม่ต้องอธิบายเหตุผลให้ผู้ศึกษาทราบ สำหรับการนำเสนอข้อมูลของประชากรที่ได้จากการศึกษานี้จะถือเป็นความลับ โดยจะนำข้อมูลไปอภิปรายหรือพิมพ์เผยแพร่ เสนอผลการศึกษาในภาพรวม และนำไปใช้ตามวัตถุประสงค์ของการศึกษาในครั้งนี้เท่านั้น

ขั้นตอนดำเนินการศึกษา

ภายหลังโครงการการค้นคว้าแบบอิสระผ่านการพิจารณาจากคณะกรรมการจริยธรรม การวิจัย คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ แล้วผู้ศึกษาได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1. ทำหนังสือผ่านคณบดีคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ถึงผู้อำนวยการ โรงพยาบาลบ้านบึง เพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์ของการศึกษา และขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูล
2. เข้าพบหัวหน้ากลุ่มการพยาบาล หัวหน้างานห้องคลอด พยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติงานในห้องคลอด สูติแพทย์ และกุมารแพทย์ โรงพยาบาลบ้านบึง เพื่อแนะนำตนเอง ชี้แจงวัตถุประสงค์ ขั้นตอนในการรวบรวมข้อมูล และขอความร่วมมือในการรวบรวมข้อมูล
3. รวบรวมข้อมูล ค่าสถิติต่างๆ ที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับภาวะอุณหภูมิกายต่ำในทารกแรกเกิด ระยะแรก
4. ดำเนินการสังเกตการปฏิบัติการดูแลทารกแรกเกิดระยะแรกเพื่อป้องกันภาวะอุณหภูมิกายต่ำ ในประชากรที่ศึกษา ตามแบบสังเกตการปฏิบัติการดูแลทารกแรกเกิดระยะแรกเพื่อป้องกันภาวะอุณหภูมิกายต่ำ โรงพยาบาลบ้านบึง จังหวัดชลบุรี (2552) โดยผู้ศึกษาได้สังเกตแบบมีส่วนร่วม (participant observation) กรณีที่สังเกตแล้วพบว่า การปฏิบัติไม่ถูกต้องหรือไม่เหมาะสม ผู้ศึกษาได้ทำการสัมภาษณ์เมื่อสิ้นสุดสถานการณ์นั้นเป็นรายบุคคล
5. ดำเนินการรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลของประชากรที่ ศึกษา ชี้แจงวัตถุประสงค์ของแบบสอบถาม และขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม พร้อมทั้งชี้แจงการพิทักษ์สิทธิ์
6. ให้ประชากรตอบแบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคล
7. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อมูลส่วนบุคคลทุกฉบับ พร้อมทั้งขอความร่วมมือในการ สนทนากลุ่มและสัมภาษณ์รายบุคคล ตลอดจนขอนัด วัน เวลา พร้อมให้ข้อมูลสถานที่ในการ สนทนากลุ่มและการสัมภาษณ์รายบุคคล
8. ดำเนินการสนทนากลุ่มในกลุ่มพยาบาลวิชาชีพผู้ปฏิบัติงานที่ห้องคลอด โดยมีผู้เข้าร่วม การสนทนากลุ่มครั้งนี้ จำนวน 5 คน ซึ่งผู้ศึกษาใช้แนวคำถามในการสนทนากลุ่มเกี่ยวกับปัญหา และสาเหตุของปัญหาในการดูแลทารกแรกเกิดระยะแรกเพื่อป้องกันภาวะอุณหภูมิกายต่ำ ใช้เวลา ประมาณ 60-90 นาที ทั้งนี้ก่อนดำเนินการสนทนากลุ่ม ผู้ศึกษาได้ผ่านการประชุมเชิงปฏิบัติการ เรื่อง “แนวคิดและหลักการเก็บรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ ” ที่จัดโดยฝ่าย บัณฑิตศึกษา คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ (ภาคผนวก ข)

9. บันทึกข้อมูลโดยใช้เครื่องบันทึกเสียงชนิดอัดเทป เพื่อให้ได้ข้อมูลอย่างครบถ้วน ทั้งนี้ผู้ช่วยที่ได้รับการฝึกจากผู้ศึกษาแล้วเป็นผู้บันทึกการสนทนา (note-taker) และผู้ช่วย (facilitator) บันทึกเทป เพื่อให้ผู้ศึกษาดำเนินการสนทนากลุ่มและสัมภาษณ์อย่างต่อเนื่อง

10. ขณะดำเนินการสนทนากลุ่มหรือสัมภาษณ์ หากผู้ร่วมสนทนากลุ่มหรือผู้ถูกสัมภาษณ์ไม่สะดวกในการให้ข้อมูลสามารถยุติการเข้าร่วมสนทนากลุ่มหรือการให้สัมภาษณ์ ซึ่งจะไม่มีผลกระทบใดๆ และสามารถออกจากการศึกษาครั้งนี้ได้โดยไม่ต้องอธิบายเหตุผล

11. สัมภาษณ์เป็นรายบุคคล ในหัวหน้างานห้องคลอด สูติแพทย์ และกุมารแพทย์ โดยใช้แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง เกี่ยวกับปัญหาและสาเหตุของปัญหาในการดูแลทารกแรกเกิดระยะแรกเพื่อป้องกันภาวะอุณหภูมิกายต่ำ ใช้เวลาประมาณ 60-90 นาที

12. ติดตามสัมภาษณ์เป็นรายบุคคล ในพยาบาลวิชาชีพที่มีประเด็นสำคัญหรือน่าสนใจ ขณะดำเนินการสนทนากลุ่ม โดยผู้ศึกษาได้นัดหมายไว้ล่วงหน้าภายหลังเสร็จสิ้นการสนทนากลุ่ม

13. บันทึกข้อมูลโดยใช้การบันทึกและเครื่องบันทึกเสียงชนิดอัดเทป

14. ดำเนินการถอดคำสัมภาษณ์จากเทปของเครื่องบันทึกเสียงและการบันทึกข้อมูล

15. นำข้อมูลมาวิเคราะห์

การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (descriptive statistics) ดังนี้

1. ข้อมูลส่วนบุคคลของประชากร วิเคราะห์โดยใช้การแจกแจงค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2. ข้อมูลเกี่ยวกับการสังเกตการปฏิบัติการดูแลทารกแรกเกิดระยะแรกเพื่อป้องกันภาวะอุณหภูมิกายต่ำ วิเคราะห์โดยใช้การแจกแจงค่าความถี่

3. ข้อมูลปัญหา และ สาเหตุของปัญหา ที่ได้จากการสนทนากลุ่ม และการสัมภาษณ์รายบุคคล เกี่ยวกับการดูแลทารกแรกเกิดระยะแรกเพื่อป้องกันภาวะอุณหภูมิกายต่ำ โรงพยาบาลบ้านบึง จังหวัดชลบุรี โดยการจัดกลุ่มข้อมูล